

Όνομα πρακτικής:
**Εθνικές οδηγίες για τη
χρήση του συστήματος
καταπολέμησης
απάτης ARACHNE**

Κατηγορία
πρακτικής:

- Μηχανισμοί συνεργασίας

Επαφή:

Saverio Romano
Ιταλικό Υπουργείο
Οικονομικών
Ministero dell'Economia e
delle Finanze
Ragioneria Generale dello
Stato
I.G.R.U.E.
Ufficio VII
τηλ. +390647614358
<https://www.mef.gov.it>

Χώρα:

Ιταλία

Κίνδυνοι απάτης που αντιμετωπίζονται

- Σύγκρουση συμφερόντων
- Παράβλεψη ή χειραγώγηση των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων
- Διπλή χρηματοδότηση
- Αθέμιτη σύμπραξη
- Χειραγώγηση του κόστους έργου
- Άλλοι (άλλοι κίνδυνοι απάτης που αντιμετωπίζονται περιλαμβάνουν τις ψευδείς δηλώσεις, τη διαφθορά, τη νόθευση διαγωνισμών, τη διαρροή δεδομένων πλειοδότησης, τη χειραγώγηση των τεχνικών προδιαγραφών και την παροχή υπηρεσιών-φαντασμάτων)

Πλαίσιο και στόχοι

Το ARACHNE είναι ένα εργαλείο εξέτασης δεδομένων που προωθεί η ΕΕ για να βοηθήσει στον εντοπισμό έργων που χρηματοδοτούνται από ΕΔΕΤ και ενδέχεται να εκτεθούν σε κινδύνους απάτης. Το Υπουργείο Οικονομικών - Ragioneria dello Stato) σε συμφωνία με την ΕΕ αποφάσισε να προωθήσει περαιτέρω την αποτελεσματική χρήση του ARACHNE σε όλες τις ιταλικές περιφερειακές και εθνικές διοικήσεις που είναι υπεύθυνες για επιχειρησιακά προγράμματα ΕΤΠΑ και ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020, προκειμένου να υποστηριχθεί η πρόληψη της απάτης.

Περιγραφή της πρακτικής

Στη συνεδρίαση της Υποεπιτροπής Παρακολούθησης και Ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στις 4 Ιουνίου 2018 (βλ. Σημείωση MEF-RGS - Prot. 172465 της 04/07/2018) δημιουργήθηκε μια «περιορισμένη» ομάδα εργασίας από το Υπουργείο Οικονομικών. Η ομάδα συντονίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών (ΥΟ) και αποτελείται, μεταξύ άλλων, από Αρχές Διαχείρισης και Ελέγχου ορισμένων εθνικών και περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων με στόχο τον καθορισμό των κοινών κατευθυντήριων γραμμών και μεθόδων για τη χρήση του συστήματος ARACHNE, για τους σκοπούς της συμμόρφωσης με τις πολιτικές για την καταπολέμηση της απάτης στην ΕΕ, όπως προβλέπονται από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Η ομάδα εργασίας περιλάμβανε:

- 6 εκπροσώπους από το Υπουργείο Οικονομικών.
- 5 από τον εθνικό Οργανισμό Εδαφικής Συνοχής.
- 1 από την Εθνική Υπηρεσία Ενεργών Πολιτικών Εργασίας.
- 1 από την περιφέρεια της Καμπανίας
- 3 από την περιοχή Εμίλια-Ρομάνια
- 2 από την περιοχή Φρίουλι-Βενέτσια Τζούλια
- 5 από την περιοχή της Λομβαρδίας
- 1 από την περιοχή της Ούμπρια

Η Φριούλι-Βενέτσια Τζούλια διαδραμάτισε έναν ειδικό ρόλο στο έργο για την έγκριση των κατευθυντήριων γραμμών, δεδομένου ότι η προηγούμενη εμπειρία από αυτές αναφερόταν επίσης στην περίοδο προγραμματισμού 2007/2013 αναφορικά στη χρήση της εφαρμογής (επαφές: Fabio Cenzon fabio.cenzon@regione.fvg.it και Pietro Sbuelz pietro.sbuelz@regione.fvg.it).

Η ομάδα δημιούργησε τις «Οδηγίες για τη χρήση του κοινοτικού συστήματος καταπολέμησης της απάτης ARACHNE». Αυτό το έγγραφο 30 σελίδων και τα σχετικά παραρτήματα περιλάμβαναν:

- Την περιγραφή των αρχών που χρησιμοποιούν το ARACHNE και τις ευθύνες τους
- Το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του ARACHNE και τις μεθόδους χρήσης από τις Διαχειριστικές Αρχές
- Τα εργαλεία και τις διαδικασίες για τη στρατηγική ανάλυσης βαθμολόγησης κινδύνου
- Τη διαχείριση υποθέσεων

Συγκεκριμένα, περιγράφει τη χρήση του εργαλείου από τις τρεις Αρχές (Διαχειριστική Αρχή, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου). Για τη Διαχειριστική Αρχή συγκεκριμένα αναφέρει:

- Τη χρήση του εργαλείου στην ανάλυση κινδύνου για τη δειγματοληψία των επιχειρήσεων και των δικαιούχων, για τον έλεγχο στη βάση δειγμάτων (επιτόπιοι έλεγχοι, εκ των υστέρων επαληθεύσεις, επαληθεύσεις δηλώσεων δικαιούχων κ.λπ.)
- Τη χρήση του εργαλείου στην επιλογή έργων και στις επαληθεύσεις με τη συλλογή δεδομένων και πληροφοριών για τους δικαιούχους και τους εργολάβους
- Την πρόσβαση των ενδιάμεσων φορέων (ΕΦ), που διορίζονται από τη Διαχειριστική Αρχή, μέσω της χρήσης του ARACHNE. Οι ίδιοι οι δικαιούχοι δεν έχουν πρόσβαση στο σύστημα
- Τη χρήση του εργαλείου για τον έλεγχο των υπεύθυνων δηλώσεων που πραγματοποιούνται από δικαιούχους σχετικά με το μέγεθος των εταιρειών στα πλαίσια των κρατικών ενισχύσεων, βάσει του κανονισμού της ΕΕ αριθ. 651/2014, και η χρήση του για τη διασφάλιση του αποκλεισμού των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες από την υποστήριξη της ΕΕ
- Τη χρήση του ARACHNE για τον ποιοτικό έλεγχο των λειτουργιών που έχουν ανατεθεί στους ΕΦ από τις Διαχειριστικές Αρχές (σύστημα ποιοτικού ελέγχου, συνεχής και διαρκής παρακολούθηση των υποχρεώσεων και των κατ' εξουσιοδότηση λειτουργιών). Η Διαχειριστική Αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει το σύστημα ARACHNE για τη δειγματοληψία ώστε οι πιο ριψοκίνδυνες επιχειρήσεις/έργα που έχει επιλέξει ο ΕΦ να ελεγχθούν εκ νέου.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά

Η Ιταλία ήταν η πρώτη χώρα που ανέπτυξε εθνικές κατευθυντήριες γραμμές με τη συμμετοχή βασικών εθνικών (ΥΕ) και περιφερειακών ενδιαφερομένων φορέων. Η Ιταλία διαθέτει ένα αποκεντρωμένο σύστημα εξουσιών, με 19 περιφέρειες και 2 αυτόνομες επαρχίες.

Σε αντίθεση με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, η Ιταλία επέλεξε μία κεντρική ροή δεδομένων για τα επιχειρησιακά προγράμματα ΕΤΠΑ και ΕΚΤ, η οποία ελέγχεται από το Εθνικό Σύστημα Παρακολούθησης, το οποίο με τη σειρά του διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών. Κάθε Διαχειριστική Αρχή διαβιβάζει τις οικονομικές, διαδικαστικές και φυσικές πληροφορίες ηλεκτρονικά στο Εθνικό Σύστημα Παρακολούθησης, μέσω των δικών της συστημάτων πληροφοριών. Είναι επομένως απαραίτητο κάθε Διαχειριστική Αρχή να διαβιβάζει τα σύνολα πληροφοριών πλήρη και σωστά, προκειμένου να εγγυηθεί την αποτελεσματική χρήση του συστήματος ARACHNE. Τα δεδομένα μεταφέρονται στο Σύστημα ARACHNE σε μηνιαία βάση. Οι πληροφορίες που διαβιβάζονται από τις διάφορες διαχειριστικές αρχές πρέπει να συμμορφώνονται με τις πληροφορίες στα σύνολα δεδομένων του Εθνικού Συστήματος Παρακολούθησης (ΕΣΠ).¹

Μέσω της βάσης δεδομένων ΕΣΠ, το ΥΟ εγγυάται την περιοδική εφαρμογή του συστήματος καταπολέμησης της απάτης της ΕΕ, ARACHNE.

Το Υπουργείο Οικονομικών διαχειρίζεται τα αιτήματα για πρόσβαση στο σύστημα ARACHNE. Πρέπει να σημειωθεί ότι κάθε Αρχή μπορεί να δει μόνο τα δεδομένα που σχετίζονται με το Επιχειρησιακό της Πρόγραμμα και ότι αυστηρά οπτική πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν αποκλειστικά οι κύριες Διοικήσεις, και αποκλειστικά στο εύρος της αντίστοιχης αρμοδιότητάς τους.

Αποτελέσματα

¹http://www.rgs.mef.gov.it/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_publiche/igruce/Attivita/Monitoraggio/index.html

Σε εθνικό επίπεδο, πραγματοποιήθηκαν οκτώ συναντήσεις από τον Οκτώβριο του 2018, με τις τελευταίες να διοργανώνονται τον Ιούλιο του 2019. Οι εθνικές κατευθυντήριες γραμμές εγκρίθηκαν τελικά το καλοκαίρι του 2019. Μια έκδοση των οδηγιών μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση: http://www.rgs.mef.gov.it/export/sites/sitoRGS/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_pubbliche/igrue/pdf/Linee_guida_nazionali_ARACHNE.pdf

Σε αυτό το πλαίσιο, παρέχεται ετήσια κατάρτιση και υποστήριξη σε άλλες ιταλικές περιοχές (για παράδειγμα στην Ούμπρια, την Εμίλια-Ρομάνια, την Κοιλιάδα της Αόστα, τη Λομβαρδία, το Πεδεμόντιο).

Βασικοί παράγοντες επιτυχίας

Βασικούς παράγοντες επιτυχίας αποτέλεσαν:

- Ο εθνικός συντονισμός και η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας, οι οποίοι παρείχαν πρότυπες και ομοιογενείς ενδείξεις για όλες τις εμπλεκόμενες αρχές, συνδυάζοντας διαφορετικές ανάγκες με τις σχετικές τους αρμοδιότητες (καθήκοντα διαχείρισης ή ελέγχου)
- Άμεση σύνδεση με τη ΓΔ EMPL της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ανταλλαγή εμπειριών με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ κατά τη διάρκεια της διαδικασίας

Αντιμετώπιση προκλήσεων και διδάγματα

Στην αρχή, η περιορισμένη χρήση του συστήματος ARACHNE έθεσε ορισμένες προκλήσεις, καθώς το σύστημα πρέπει να βασίζεται σε μια συγκεκριμένη ροή δεδομένων προκειμένου να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Η περιορισμένη χρήση του συστήματος θα μπορούσε να οφείλεται στο χαμηλό επίπεδο γνώσεων πάνω στα πραγματικά χαρακτηριστικά και την αποτελεσματικότητα του συστήματος, καθώς και στη γενική αίσθηση φόβου που συνδέεται με την αναφορά απάτης και κινδύνων.

Δυνατότητα μεταφοράς

Η πρακτική θα μπορούσε να έχει μεγάλη σημασία για τα κράτη μέλη της ΕΕ, όπως την Ισπανία, τα οποία αποτελούνται από μεγάλο αριθμό περιφερειών και έχουν ένα παρόμοιο, αποκεντρωμένο σύστημα.

Οι κατευθυντήριες γραμμές είναι επίσης χρήσιμες για την πρόληψη της απάτης σε άλλα ταμεία της ΕΕ εκτός από το ΕΤΠΑ ή το ΕΚΤ, όπως το ΕΓΤΑΑ για την αγροτική ανάπτυξη.